

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 5P/32/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6420202363
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Kasanová
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2021:6420202363.2

Uznesenie

Okresný súd Žiar nad Hronom vo veci starostlivosti súdu o mal. Q. S., R.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, trvale bytom D. I. Č.. XXX, T.. Č.. D. K. X, XXXX O., W., dieťa matky E. I., R.. XX.XX.XXXX, T. D. D. I. Č.. XXX, T.. Č.. D. K. X, XXXX O., W.I., právne zastúpená Advokátskou kanceláriou JUDr. Ján Reptiš, so sídlom Námestie Matice slovenskej 6, 965 01 Žiar nad Hronom a otca A. S., R.. XX.XX.XXXX, T. D. D. I. XX, o návrhu matky na zmenu priezviska maloletej takto

rozhodol:

V y h l a s u j e, že nemá právomoc vo veci konať a konanie z a s t a v u j e.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným Okresnému súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) matka mal. Q. žiadala, aby súd udelil súhlas k zmene priezviska maloletej Q. z priezviska S. na priezvisko I.. Matka svoj návrh odôvodnila tým, že v súčasnej dobe s maloletou žije v Rakúsku a žila tam i pred tým než otehotnela, po narodení maloletej otec dieťaťa sľuboval, že sa presťahuje za nimi do Rakúska, avšak ostal žiť na Slovensku. Matka v snahe uľahčiť situáciu otcovi vyhovelá jeho požiadavke a zmenila priezvisko maloletej so I. na S. a bola toho názoru, že už uvedený krok zaviazá otca k tomu, aby mal hlbší vzťah k dieťaťu. I napriek tomu, že došlo k zmene priezviska maloletej, otec o maloletú absolútne nejaví záujem. Maloletá je v dôsledku takéhoto stavu veľmi málo so svojím otcom. V poslednom období vznikajú problémy ohľadom priezviska, pretože maloletá kladie otázky prečo sa volá inak ako jej matka a podobne. Má za to, že pokiaľ sa otec o dieťa vôbec nezaujíma, bolo by kvôli ďalšiemu zdravému psychickému vývoju maloletej potrebné, aby došlo k zmene jej priezviska.

2. O návrhu rozhodol okresný súd uznesením č. k. 5P/32/2020-12 dňa 29.07.2020 (ďalej len „prvé rozhodnutie“) tak, že vyslovil, že nemá právomoc konať vo veci a konanie zastavil. Na základe odvolania matky dieťaťa došlo k zrušeniu prvého rozhodnutia okresného súdu. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č. k. 11CoP/35/2020-25 zo dňa 26.10.2020 v zrušujúcom uznesení uviedol, že okresný súd sa v dôsledku aplikácie nesprávneho právneho predpisu dopustil omylu v posudzovaní podmienok konania a uložil okresnému súdu opätovne posúdiť, či v konaní existuje medzinárodný prvok a či má právomoc na konanie.

3. Podľa čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

4. Podľa § 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), podľa tohto zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

5. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak

6. Podľa § 9 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví.

7. Podľa § 161 ods. 1 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

8. Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

9. Podľa § 2 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom (ďalej len „ZMPSaP“), ustanovenia tohto zákona sa použijú, len pokiaľ neustanovuje niečo iné medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná alebo zákon vydaný na vykonanie medzinárodnej zmluvy.

10. Podľa § 39 ods. 1 ZMPSaP právomoc slovenských súdov vo veciach starostlivosti o maloletých je daná, ak má maloletý na území Slovenskej republiky svoj obvyklý pobyt alebo jeho obvyklý pobyt nemožno určiť.

11. Podľa § 35 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

12. Podľa čl. 1 bod 3 písm. c) Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (ďalej len „Nariadenie Brusel II bis“) toto nariadenie sa nevzťahuje na priezvisko a mená dieťaťa.

13. Podľa čl. 4 písm. Dohovoru o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa (Haag 19. októbra 1996, ozn. č. 344/2002 Z.z. v znení ozn.č. 547/2004, ozn. č. 67/2019 a ozn.č. 307/2011 Z.z.) dohovor sa nevzťahuje na meno a priezvisko dieťaťa

14. Jednou zo základných podmienok, za ktorých môže súd konať je právomoc súdu. Splnenie tejto procesnej podmienky súd skúma v každom štádiu konania.

15. V prejednávanej veci nemožno aplikovať na posúdenie právomoci súdu na konanie o zmene priezviska maloletej Nariadenie Brusel II bis, ak z neho výslovne vyplýva, že sa toto nariadenie nevzťahuje na priezvisko a mená dieťaťa. Podľa čl. 4 písm. a/ Haagskeho Dohovoru o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa z roku 1996, tento dohovor sa tiež nevzťahuje na meno a priezvisko dieťaťa. Označený dohovor preto nemožno uplatniť na aktuálne prejednávanú vec, a teda podľa neho ani riešiť otázku právomoci súdov.

16. Ani iná viacstranná alebo dvojstranná (s Rakúskom) medzinárodná zmluva, ktorá by umožňovala riešiť otázku právomoci súdov v prejednávanej veci neexistuje, preto okresný súd pristúpil k aplikácii ustanovení ZMPSaP. Jeho aplikácia je namieste v prípade, ak na konkrétny právny vzťah s cudzím prvkom nemožno použiť medzinárodnú zmluvu, ktorou je Slovenská republika viazaná a rovnako tak ani právny akt sekundárneho práva Európskej únie.

17. Podľa ust. § 39 ods. 1 ZMPSaP, je právomoc slovenských súdov vo veciach starostlivosti o maloletých daná len vtedy, ak má maloleté dieťa na území Slovenskej republiky svoj obvyklý pobyt alebo jeho obvyklý pobyt nemožno určiť.

18. Pojem „obvyklý pobyt“ zaviedla do terminológie medzinárodného práva súkromného Haagska konferencia prostredníctvom dohovorov, ktoré boli touto organizáciou vypracované. Najprv sa tento pojem používal v oblasti medzinárodného práva súkromného, neskôr sa začal používať aj v oblasti medzinárodného práva procesného ako kritérium pre založenie medzinárodnej súdnej právomoci. Pojem obvyklého pobytu sa premietol aj do zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov (§ 39) a znamená odklon od princípu štátneho občianstva maloletého dieťaťa k princípu obvyklého pobytu maloletého dieťaťa. Obvyklý pobyt sa určuje podľa kritérií trvania, pravidelnosti, podmienok a dôvodu fyzickej prítomnosti dieťaťa v danom štáte, pričom sa berú do úvahy miesto a podmienky školskej, či predškolskej dochádzky dieťaťa, ako aj rodinné a sociálne väzby v danom štáte.

19. Z obsahu spisu vyplýva, že konanie, predmetom ktorého je úprava práv a povinností rodičov voči maloletému dieťaťu sa začalo podaním návrhu matky dňa 15.07.2020. Už z obsahu tohto návrhu je známe, že rodičia dieťaťa ako aj maloletá majú slovenské štátne občianstvo. Cudzí prvok v tomto konaní predstavuje pobyt matky s dieťaťom v Rakúskej republike. Nie je sporné, že matka spolu s maloletou žijú v Rakúsku dlhodobo, a aj podľa predložených dokladov, tak matka ako aj maloletá, sú obe začlenené do rakúskeho spoločenského života. Matka maloletej v oznámení zo dňa 01.12.2020 (č.l. 40 spisu) uviedla, že maloletá žije s ňou v Rakúsku od svojho narodenia, od roku 2004. Maloletá navštevuje v Rakúsku Ľudovú školu Altenberg, pravidelne trénuje v doraste Športového klubu Horn, a navštevuje aj Hudobnú školu W.A. Mozarta v Horne. Tieto skutočnosti sú známe z predložených listín matkou v konaní. Matka maloletej doložila do spisu potvrdenie o jej pobyte v Rakúsku od roku 2011 a tiež potvrdenie o pobyte maloletej v Rakúsku od roku 2015.

20. Na základe vyššie uvedených skutočností je zřejmé, že maloletá sa s matkou dlhodobo zdržiava v Rakúsku, maloletá má svoj obvyklý pobyt v Rakúsku, kde býva v spoločnej domácnosti so svojou matkou, navštevuje školu, venuje sa záujmovej činnosti a žije v uvedenom prostredí od narodenia. Maloletá nemá obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky, preto okresný súd nemá právomoc konať o návrhu jej matky. Keďže ide o neodstrániteľný nedostatok podmienok konania, okresný súd vyslovil, že nemá právomoc vo veci konať a konanie podľa §-u 161 ods. 1 a 2 CSP konanie zastavil.

21. O trovách konania rozhodol okresný súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia uznesenia na súde, proti ktorého uzneseniu smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v predchádzajúcom odseku, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.